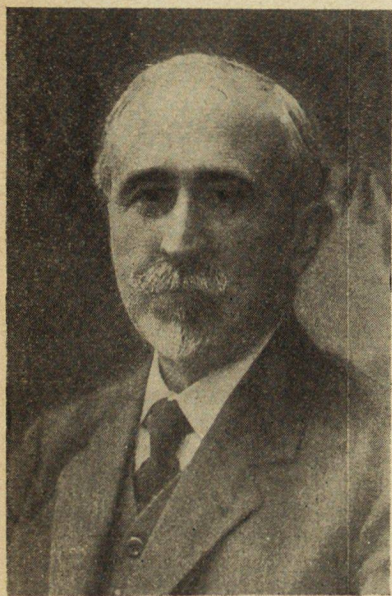

ЧИТАЛИЩЕТО И ДЕМОКРАЦИЯТА.

Нашето читалище не по своята уредба, а по своя произходъ, и главно, по своя характеръ, съществено се отличава отъ подобни духовно-културни инициативи въ чужбина. Голъми или малки салони, предназначени за четене и публиченъ достъпъ, снабдени съ вестници, списания и книги се срѣщатъ на всѣкъде. Ала особеното, което отличава нашето читалище, го нѣма другаде.

Българското читалище се роди съ зародилото се национално съзнание и дойде да го подкрепи и засили, за да изиграе впоследствие една важна политическа роль. Създаденитѣ преди освобождението читалища не бѣха мѣста, които идѣха да задоволятъ едно обикновено ученолюбие, да дадатъ малки или по-голѣми познания изъ областъта на науката или изъ всѣкидневния общественъ и семеенъ животъ. Тѣ бѣха мѣста колкото за духовно издигане, толкова и за народно-политическо възпитание. Пробудилитѣ се народни маси, въ лицето главно на еснафитѣ, дирѣха въ тѣхъ колкото храна за духа си, толкова и вѣра въ своето народно издигане, толкова и мощъ за народно освобождение. Българскитѣ читалища бѣха народни клу-

бове за демократическо възпитание, за политическо издигане, за народно осъзнаване, за гражданско и политическо възмъжаване. И въ това отношение ролята на нашитѣ читалища преди освобождението се смѣта за историческа, за особено ценна.

Тая роля нашето читалище нито изгуби следъ освобождението, нито ще я изгуби, въпрѣки всички превратности на нашата народна съдба. Наистина, въ първитѣ години на нашия свободенъ политически животъ, то като че ли бѣ пренебрегнато, изоставено, ала все пакъ не бѣ забравено. То отново и съ не по-малко основание, отколкото нѣкога, е повикано на обществената сцена. Неговата роля отново почва да става, ако не съ по-голѣмо значение, то поне наравно съ ролята му въ миналото.

Никой днесъ повече не смѣе да оспорва просвѣтителната роля на нашето читалище въ села и градове. Безъ широка просвѣта и безъ личенъ и общественъ моралъ ние не ще отидемъ далечъ. И ако на-